

TÜM
SÜT, ET ve
DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ
DERNEĞİ

10.09.2025

Süt Üretim Sektöründe Son Gelişmeler

Müslüm Doğru
TÜSEDAD Başkanı

Rekabet Kurumu'nun Süt Sektörüne Yönelik Soruşturması: Üretici Hakları ve Çiğ Süt Üretim Tip Sözleşmesinin Rolü

Türkiye süt sektöründe uzun süredir tartışılan, süt alımı yapan firmaların kendi ürettirdikleri yemleri üreticinin almasını şart koştukları ve bu bedeli borçları olan süt bedellerinden düştikleri “süt karşılığı yem” uygulaması, Rekabet Kurumu'nun başlattığı soruşturma ile durdurulmuştur.

Kurum, 39 firma hakkında açtığı soruşturmada geçici tedbir kararları alarak hem üreticilerin haklarını hem de piyasada adil rekabeti korumaya yönelik kritik bir adım atmıştır.

Rekabet Kurumu'na Alınan Tedbirler:

Rekabet Kurumu'nun kararlarıyla, şu konular açıklığa kavuşturulmuştur:

1. Üreticiler gönüllülük esasına göre yem alıp almama hakkına sahiptir.
2. Üreticilere miktar ve/veya marka zorlaması yapılması yasaklanmıştır.
3. Çiğ Süt Üretim Tip Sözleşmelerinin hükümlerine uyulması zorunlu kılınmıştır.
4. Süt karşılığı yem satışına dair faturaların düzenli raporlanması istenmiştir.
5. Üreticilerin doğrudan bilgilendirilmesi ve bu sürecin Kurum'a tevsiki şart koşulmuştur.

Bu adımlar, yalnızca üreticilerin mağduriyetini önlemekle kalmayacak, aynı zamanda piyasada etik davranan sanayicilerin de haksız rekabet baskısından korunmasına katkı sağlayacaktır.

Kızılırmak Mahallesi 1443. Cadde No.25 1071 Usta Plaza B Blok Kat 28 No 185, 06530 Çankaya / ANKARA

Tel: +312 219 66 01 Fax:+312 219 66 02 Cep Tel: 0530 380 53 97 E- mail:tusedad@tusedad.org

TÜM
SÜT, ET ve
DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ
DERNEĞİ

Masumiyet Karinesi ve Sürecin Önemi

Unutulmamalıdır ki, soruşturma açılması, ilgili firmaların suçlu olduğu anlamına gelmemektedir, süreç devam etmektedir. Ancak alınan tedbirlerin üreticiler tarafından memnuniyetle karşılandığı açıktır. Aynı şekilde, bugüne kadar sözleşmelere eksiksiz uyan sanayiciler, kooperatifler ve birlikler de adil rekabetin tesisinden fayda göreceklerdir.

Çiğ Süt Üretim Tip Sözleşmesi: Üreticinin Güvencesi

Türkiye’de çiğ süt piyasasında üretici ile alıcı arasındaki ilişki uzun yıllar sözlü veya dağınık sözleşmeler üzerinden yürütülüyordu. Bu durum; fiyat dalgalanmaları, ödeme sorunları, yem dayatması gibi uygulamalar nedeniyle üreticilerin mağduriyetine yol açtı.

Türkiye’de çiğ süt piyasasını düzenlemek için Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan **Çiğ Süt Üretim Tip Sözleşmesi**, üretici ile alıcı arasındaki ilişkileri standart bir çerçeveye oturtuyor.

Sözleşme, **üreticiyi korumak, fiyat ve ödeme güvenliği sağlamak, yem dayatmasını önlemek ve adil rekabeti tesis etmek** amacıyla yürürlüğe girdi. Türkiye genelinde tüm üreticiler, birlikler, kooperatifler ve sanayiciler için geçerli olan sözleşme, ilk kez **2023/8 sayılı Tebliğ ile** uygulamaya konuldu, **2024–2026 destek kararlarıyla** da güncellendi.

Tarafların imzalamasıyla yürürlüğe giren tip sözleşme; **fiyat, ödeme vadeleri, prim uygulamaları, yem paritesi ve uyuşmazlık çözüm yollarını** ayrıntılı şekilde belirliyor. Düzenleme ve denetim yetkisi Tarım ve Orman Bakanlığı’nda bulunurken, uygulamanın tarafları üreticiler, örgütler ve sanayicilerden oluşuyor.

Bu tip sözleşmeye göre;

1. Çiğ süt fiyatı; Ulusal Süt Konseyi’nin açıkladığı %3,6 yağ ve %3,2 protein değerli fiyatın altında olamaz. Soğutma, nakliye ve hizmet bedelleri bu fiyata ayrıca eklenmelidir.
2. Ödeme vadeleri düzenlenmiştir ve üreticiye her fatura kesim tarihinden en geç 45 gün içinde ve eksiksiz ödeme yapılmak zorundadır.
3. Prim ve yan ödemelerin adil şekilde verilmeli ve üreticinin teslim ettiği çiğ süt, Ulusal Süt Konseyinin açıkladığı %3,6 yağ ve %3,2 protein değerlerinden değişim gösterdiğinde eksi veya artı her dize için 0,27 krs/lt rakamından farklı olmamalıdır.
4. Yem dayatması mümkün değildir; süte karşılık yem alımı ancak üretici gönüllü olursa mümkündür ve parite 1,3’ün altına düşemez yani üreticinin sattığı 1 LT çiğ süt ile 1,3 Kg yem alabilmesi gerekmektedir.
5. Uyuşmazlıklar, TOBB Tarım Tahkim Kurulu yoluyla bağlayıcı şekilde çözülecektir.

Kızılırmak Mahallesi 1443. Cadde No.25 1071 Usta Plaza B Blok Kat 28 No 185, 06530 Çankaya / ANKARA

Tel: +312 219 66 01 Fax:+312 219 66 02 Cep Tel: 0530 380 53 97 E- mail:tusedad@tusedad.org

**TÜM
SÜT, ET ve
DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ
DERNEĞİ**

Özellikle son madde, daha önce uyuşmazlıkların çözüm yolu belirli olmadığından oluşan boşluğu doldurmaktadır. 16 Ocak 2025 tarihinde güncellenen Çiğ Süt Üretim Tip Sözleşmesi'nde ilk kez uyuşmazlıkların çözümü Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Tahkim Tüzüğü hükümlerince nihai ve bağlayıcı olarak tahkim yoluyla çözüleceği ve yargılamada Acil Durum Hakemi Hükümleri uygulanıp, Seri Yargılama Usulüne göre yargılama yapılacağı bildirilmiştir.

Bu düzenleme, sözleşmeli üretimin ülke genelinde güçlenmesi için tarihi bir fırsat olarak değerlendirilmelidir.

TÜSEDAD'ın Duruşu

TÜSEDAD olarak, süreç boyunca ifadelerine başvuru alan sektörün diğer paydaşları gibi hem yazılı hem de sözlü olarak tüm bilgilerimizi Rekabet Kurumu ile paylaşmış bulunuyoruz. Bundan sonraki aşamada da üreticilerimizin haklarını savunmaya, sözleşmeli üretimi korumaya ve sektörümüzde adil rekabetin tesisi için çalışmaya devam edeceğiz.

Ayrıca, beslenme ve sağlığımız için vazgeçilmez ürünlerin başında olan süt ve süt ürünlerinin ülkemizde üretimini ve yarattığı yüksek katma değeri sürdürmek ve bu konularda kamuoyunu bilgilendirme görevimizi yerine getirmek için de çalışmalarımız sürmektedir. Hem tip sözleşmelerin yapılarak üretimin yapılması hem de üreticilerimizin doğru bilgiye erişimini sağlamak üzere, Bilim Danışma Kurulu gibi organları da devreye sokarak kapsama ve etki alanımızı geliştirmek üzere tüm paydaşları iş birliğine davet ediyoruz.

**TÜM
SÜT, ET ve
DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ
DERNEĞİ**

Kızılırmak Mahallesi 1443. Cadde No.25 1071 Usta Plaza B Blok Kat 28 No 185, 06530 Çankaya / ANKARA

Tel: +312 219 66 01 Fax:+312 219 66 02 Cep Tel: 0530 380 53 97 E- mail:tusedad@tusedad.org

**TÜM
SÜT, ET ve
DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ
DERNEĞİ**

Kızılırmak Mahallesi 1443. Cadde No.25 1071 Usta Plaza B Blok Kat 28 No 185, 06530 Çankaya / ANKARA

Tel: +312 219 66 01 Fax:+312 219 66 02 Cep Tel: 0530 380 53 97 E- mail:tusedad@tusedad.org